

Oprustning og Militarisering 6/11 2022

Af Tarja Cronberg

År 1986 underskrev to præsidenter, Ronald Reagan og Mihail Gorbachev på Island en udtalelse om at "atomvåbenkrig kan ikke vindes og bør derfor aldrig udkæmpes". I januar i år underskrev verdens fem atomstormagter Kina, Frankrig, Rusland, Storbritannien og USA den samme udtalelse og bekræftede dermed at atomkrig ikke bør finde sted. To måneder senere angreb Rusland Ukraine. Aldrig nogensinde har truslen om atomkrig været nærmere os end den er i dag.

Rusland har truet med at bruge atomvåben mod et land som ikke har mulighed at forsvare sig med de samme våben. Dette er illegalt efter international folkeret. Både trusler og brug af atomvåben er ikke tilladt med mindre statens overlevelse er i fare. Rusland er ikke truet på sin overlevelse. Men hvorfor reagerer det internationale samfund ikke på disse trusler med andet end ikke-effektive resolutioner i FN? Det skyldes at de fem atomvåbenlande forsvare deres ret til at have atomvåben, en ret som også bekræftes af den såkaldte Ikke-spredningsaftale som styrer verdens atomvåben. Men denne aftale giver ikke bare lov til at have atomvåben, den kræver også at de skal afskaffes!

Dette er ikke sket, det ser vi i Ukrainekrigen. Atomvåben er blandt os, og truer ikke bare Ukraine, men os alle. At atomvåbenmagterne ikke har indfriet deres løfter om at afskaffe disse våben, fik 122 lande i FN til at godkende en aftale om at atomvåben skal forbydes. Denne aftale gør alle atomvåben illegale. Indtil i dag har næsten 100 lande underskrevet aftalen, blandt dem mange hvis befolkning har været udsat for prøvesprængninger. Atomvåbenlande – og lande hvis forsvar bygger på en atomvåbenparaply som for eksempel Danmarks – modsætter sig aktivt denne aftale. Alligevel deltog alle vores nabolande, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Holland og Belgien i sommer som observatører i en opfølgingskonference i Wien om FN's forbudstraktat. Blot ikke Danmark. Hvorfor ikke?

Verden står overfor et valg. Skal vi fortsat have atomvåben eller skal de afskaffes?

Ukrainekrigen viser os at atomvåben ikke bare hviler i deres siloer, men udgør en aktiv trussel 24 timer i døgnet. Og ikke bare det. Brugen af disse våben er afhængig af kun én person, lederen af den pågældende atommagt. I Ruslands tilfælde af præsident Putin, og i USA's tilfælde af den aktuelle præsident, i dag Joe Biden. Kan vi leve med at vores børns fremtid afhænger af én persons mentale tilstand?